

Lausunto

VM 1731/03.01.00.2017

Lapin liitto

Valtiovarainministeriön lausuntopyyntö:**Luonnos valtioneuvoston asetukseksi maakunnan tilinpäätöksessä esitettävistä tiedoista**

Valtiovarainministeriö (5.9.2017) pyytää lausuntoa luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi maakunnan tilinpäätöksessä esitettävistä tiedoista.

Maakuntalain 98 §:ssa esitetään säädettäväksi, että maakunnan kirjanpitovelvollisuuteen, kirjanpitoon ja tilinpäätökseen sovelletaan maakuntalain lisäksi kirjanpitolakia. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä muun muassa maakunnan tilinpäätöksestä.

Luonnoksen (5.9.2017) mukaan maakunnan tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen laadinnassa ei sovellettaisi kirjanpitolain (1336/1997) 4 luvun 5 §:n 2 ja 3 momenttia, 5 luvun 2 a, 2 b, 4, 5 b, 15 ja 17 §:ää eikä 7 a lukua. Taustamuistion mukaan tällä menettelytapojen rajaamisella tahdotaan varmistaa maakuntien tilinpäätöstietojen vertailukelpoisuus; tämä on perustelua ja luonnollisesti tärkeä tavoite. Taustamuistiossa esitetään, että kirjanpitolain 5 luvun 15 §:ssä säädetään verotusperusteisista varauksista. Kunnissa ja kuntayhtymissä on käytetty säännöksessä tarkoitettuja varauksia, erityisesti investointivarauksia. Maakunnat eivät tee merkittävimpiä investointeja eli toimitilainvestointeja lainkaan omaan taseeseen. Kyseessä olevassa kappaleessa ei kuitenkaan ole huomioitu esimerkiksi pelastustoimen tai sairaanhoitopiirien kalustoinvestointeja: osa näistä merkittävistä hankinnoista rahoitetaan investointivarauksella, tilikauden ylijäämästä. Mikäli tavoitteena on lisätä leasing-hankintoja, herää kysymys, miten yleiskatteinen valtionosuus joustaa hankintoihin ja tarpeisiin nähden. Voidaan yleisestikin kysyä maakuntien rahoitusmalliin liittyen, miten jatkossa määräytyy kalliiden hankintojen rahoitus.

Asetusluonnoksessa (5.8.2017) esitetään, että maakunnan oma pääoma muodostuisi ai-noastaan peruspääomasta, edellisten tilikausien yli- /alijäämästä sekä tilikauden yli- /alijäämästä. Peruspääoma olisi luonteeltaan pysyvää, ja vain merkittävien maakunnan toiminnan ja tehtävien muutoksien kautta sitä voitaisiin lisätä tai vähentää, alijäämää tällä ei saisi kattaa. Em. Yhteyteen voidaan esittää kysymys siitä, voidaanko kuitenkin mahdollista, syntynyttä ylijäämää rahastoida; maakuntien liitoilla on erilaisia kehittämisrahastoja.

Lisäksi, maakunnilla ei maakuntalain 97 §:n mukaan ole oikeutta ottaa pitkäaikaista lainaa. Tällä hetkellä maakuntien liitoilla on tai voi olla pitkäaikaista lainaa, joka siirtyy maakuntaan. Jos valtion rahoitus ei riitä, maakuntia on kehoitettu kattamaan mahdollinen rahoitusvaje lainalla; miten tämä käytännössä mahdollistuu, jos oikeutta lainan ottamiseen ei ole. Rahastot liittyvät myös edellisessä kappaleessa viitattuihin kalliisiin hankintoihin, joilla niitä on voitu osin rahoittaa.

Maakunnan konsernitilinpäätökseen yhdistettäisiin omistusosuuden mukaisessa suhteessa tase, tuloslaskelma ja liitetiedot maakuntalain 16 luvun tarkoittamista, maakuntien yhteisesti omistamista valtakunnallisista palvelukeskuksista. Valtioneuvoston taustamuistion mukaan edellä mainitut toimenpiteet pyrkivät mahdollistamaan kattavan kokonaiskuvan maakuntien konsernitilinpäätöksistä. Tämä on perusteltu tavoite. Tässä yhteydessä on kuitenkin korostettava, että konsernitilinpäätöksellä on huomattava merkitys maakuntalaissa esitettyyn arviointimenettelyyn sekä tämän käynnistämiseen. Näin ollen, kuten taustamuistiossakin nostetaan esille, on syytä huomioida yhdistämisen vaikutukset ko. menettelyn yhteydessä.

Asetusluonnoksessa (5.9.2017) esitetään, että maakunnan ja konsernitason osavuositilinpäätös laadittaisiin neljännesvuosittain, ja siinä noudatettaisiin kirjanpitolain yleisiä tilinpäätösperiaatteita. Lapin liitto ei kannata neljännesvuosittain laadittavaa osavuositilinpäätöstä, koska prosessikokonaisuus olisi liian raskas. Neljännesvuosittain laadittava osavuositilinpäätös ei ole paras tai resurssitehokkain tapa kerätä tietoa ajankohtaisesta maakuntahallinnon tilanteesta sekä tulevasta kehityksestä; voitaisiinko tässä hyödyntää muita, kevyempiä raportointimalleja, kuten osavuosikatsauksia. Tarjoaako uusi kunta- ja maakuntatiedon talousraportointisovellus mahdollisuuden ajantasaiseen raportointiin. Mikäli osavuositilinpäätökset toteutetaan, tulisi näiden määrää tarkistaa alaspäin.

Rovaniemellä 20.10.2017

Mika Riipi
maakuntajohtaja

